

Még néhány ládika, és máris a nagy utazásnál tartunk

2024. október 18.

Otthoni gondolkoznivaló volt

130. Ebből kiderül-e valami?

132. Egyszer a következő párra bukkantam:

Ki készítette az egyes ládikákat?

133. Másszor a következő párra bukkantam:

Ki készítette az egyes ládikákat?

Csak akkor, ha

Mikor igaz egy „Csak akkor P , ha Q ” alakú mondat?

Mikor igaz egy „Csak akkor P , ha Q ” alakú mondat?
Könnyebb kérdés: mikor hamis?

Mikor igaz egy „Csak akkor P , ha Q ” alakú mondat?

Könnyebb kérdés: mikor hamis?

Ha P , pedig nem is Q .

Mikor igaz egy „Csak akkor P , ha Q ” alakú mondat?

Könnyebb kérdés: mikor hamis?

Ha P , pedig nem is Q .

Tehát azt tagadja, hogy $P \wedge \neg Q$.

Mikor igaz egy „Csak akkor P , ha Q ” alakú mondat?

Könnyebb kérdés: mikor hamis?

Ha P , pedig nem is Q .

Tehát azt tagadja, hogy $P \wedge \neg Q$.

Ezek szerint annyit jelent, hogy $\neg(P \wedge \neg Q)$, azaz $P \rightarrow Q$.

Mikor igaz egy „Csak akkor P , ha Q ” alakú mondat?

Könnyebb kérdés: mikor hamis?

Ha P , pedig nem is Q .

Tehát azt tagadja, hogy $P \wedge \neg Q$.

Ezek szerint annyit jelent, hogy $\neg(P \wedge \neg Q)$, azaz $P \rightarrow Q$.

Tehát a „Ha P , akkor Q ” és a „Csak akkor P , ha Q ” mondatok szinonímák?

Mikor igaz egy „Csak akkor P , ha Q ” alakú mondat?

Könnyebb kérdés: mikor hamis?

Ha P , pedig nem is Q .

Tehát azt tagadja, hogy $P \wedge \neg Q$.

Ezek szerint annyit jelent, hogy $\neg(P \wedge \neg Q)$, azaz $P \rightarrow Q$.

Tehát a „Ha P , akkor Q ” és a „Csak akkor P , ha Q ” mondatok szinonímák?

Nem egészen; a ‘csak akkor, ha’ arra utal, hogy Q előzi meg P -t.

Mikor igaz egy „Csak akkor P , ha Q ” alakú mondat?

Könnyebb kérdés: mikor hamis?

Ha P , pedig nem is Q .

Tehát azt tagadja, hogy $P \wedge \neg Q$.

Ezek szerint annyit jelent, hogy $\neg(P \wedge \neg Q)$, azaz $P \rightarrow Q$.

Tehát a „Ha P , akkor Q ” és a „Csak akkor P , ha Q ” mondatok szinonímák?

Nem egészen; a ‘csak akkor, ha’ arra utal, hogy Q előzi meg P -t.

Másképp: az első mondat azt állítja, hogy P elégséges feltétele Q -nak, a második meg azt, hogy Q szükséges feltétele P -nek.

Mikor igaz egy „Csak akkor P , ha Q ” alakú mondat?

Könnyebb kérdés: mikor hamis?

Ha P , pedig nem is Q .

Tehát azt tagadja, hogy $P \wedge \neg Q$.

Ezek szerint annyit jelent, hogy $\neg(P \wedge \neg Q)$, azaz $P \rightarrow Q$.

Tehát a „Ha P , akkor Q ” és a „Csak akkor P , ha Q ” mondatok szinonímák?

Nem egészen; a ‘csak akkor, ha’ arra utal, hogy Q előzi meg P -t.

Másképp: az első mondat azt állítja, hogy P elégséges feltétele Q -nak, a második meg azt, hogy Q szükséges feltétele P -nek.

Az „Akkor, de csak akkor Q , ha P ” pedig azt jelenti, hogy P szükséges és elégséges feltétele Q -nak.

Nem tudhatunk meg mindig mindent

Nem tudhatunk meg mindig mindent

134. Bizonyítandó, hogy az alábbi két ládikából az egyiket Bellini (mármint az atya) készítette.

Nem tudhatunk meg mindig mindent

136. Most azt kell megmutatni, hogy legalább az egyik ládikát az egyik atya (Bellini vagy Cellini) készítette.

Találjuk ki a feliratokat!

137. Most következő kalandom különösen emlékezetes. Egy ládikapárra bukkantam, és szerettem volna tudni, hogy legalább az egyiket Bellini készítette-e. Az egyiket elolvastam a feliratot, de ebből még nem tudtam, hogy Bellini készítette-e legalább az egyiket. Ekkor megnéztem a másik feliratot, ami meglepő módon ugyanaz volt, mint az előző, és még nagyobb meglepetésemre most már tudtam, hogy mindkét ládikát Bellini készítette.

Ki tudná-e találni, hogy mik lehetnek a feliratok?

139. Egy másik alkalommal olyan, azonos feliratokat viselő párra bukkantam, amelyről be tudtam bizonyítani, hogy vagy mindkét ládikát Bellini, vagy mindkét ládikát Cellini készítette, de nem tudtam, hogy melyikük. Itt sem tudtam volna ezt egyetlen ládika feliratából bizonyítani.

Tudna készíteni ilyen feliratot?

141. Sikeres kaland. Egyszer legénykoromban Firenzében jártam. A következő apróhirdetést olvastam egy újságban: LOGIKUS KERES-TETIK. (Szerencsére angolul írták, olaszul nem tudok.) Elmentem a hirdetést feladó múzeumba, ahol elmondták, hogy egy logikus segítségére volna szükségük, egy érthetetlen rejtély megoldásához. Négy ládikát találtak, két aranyat és két ezüstöt. Tudták, hogy a ládikák két készlethez tartoznak, de valahogy összekeveredtek, és most nem tudják, hogy melyik aranyládikához melyik ezüstdárika tartozik. Megmutatták a négy ládikát, és én hamarosan megoldottam a rejtélyt, amiért magas tanácsadói díjat fizettek. Ezenkívül még azt is meg tudtam állapítani, hogy melyik ládikát ki készítette, így további jutalmat kaptam (többek között egy csodálatos Chianti-dobozkát), és egy hálacsókot Firenze egyik legvonzóbb hölgytől.*

* Ha már Benvenuto Cellini is nagy dicsekvő volt, miért ne követhetném a példáját?

A négy ládika

Íme a négy ládika:

Két kérdésünk van:

- A-t C-vel vagy D-vel kell párosítani?
- Ki készítette az egyes ládikákat?

A nagy kérdés

Miért van valami és miért nem inkább a semmi?

A nagy kérdés

Miért van valami és miért nem inkább a semmi?

A nagy kérdés

Miért van valami és miért nem inkább a semmi?

A választ Baal szigetén tudják.

Baal szigete egy szigetcsoporthoz tartozik, ahol csak lovagok és lóköltők élnek.

Az oda vezető út térképe Maya szigetén található. Először tehát odáig kell eljutni.

Keressük Maya szigetét

Tudjuk, hogy olyan szigetvilágban hajózunk, ahol mindenki vagy lovag, vagy lóköető.

Keressük Maya szigetét

Tudjuk, hogy olyan szigetvilágban hajózunk, ahol mindenki vagy lovag, vagy lóköető.

142. Az első sziget. Az elsőnek kipróbált szigeten két bennszülöttel találkozott, A-val és B-vel, akik a következőket állították:

A: B lovag, és ez Maya szigete.

B: A lóköető, és ez Maya szigete.

Ez Maya szigete?

Keressük Maya szigetét

Tudjuk, hogy olyan szigetvilágban hajózunk, ahol mindenki vagy lovag, vagy lóköető.

143. A második sziget. Ezen a szigeten két bennszülött, A és B, a következőket állította:

A: Mindketten lóköetők vagyunk, és ez Maya szigete.

B: Ez igaz.

Ez Maya szigete?

Keressük Maya szigetét

Tudjuk, hogy olyan szigetvilágban hajózunk, ahol mindenki vagy lovag, vagy lóköető.

144. A harmadik sziget. Ezen a szigeten A és B ezt mondta:

A: Legalább egyikünk lóköető, és ez Maya szigete.

B: Ez igaz.

Ez Maya szigete?

145. A negyedik sziget. Ezen a szigeten két bennszülött, A és B, ezt mondta:

A: Mindketten lóköötők vagyunk, és ez Maya szigete.

B: Legalább egyikünk lóköötő, és ez nem Maya szigete.

Ez Maya szigete?

146. Az ötödik sziget. Itt két bennszülött, A és B, ezt mondta:

A: Mindketten lóköötők vagyunk, és ez Maya szigete.

B: Legalább egyikünk lovag, és ez nem Maya szigete.

Ez Maya szigete?

147. A hatodik sziget. Ezen a szigeten két bennszülött, A és B, a következőket állította:

A: B lovag, vagy ez Maya szigete.

B: A lóköttő, vagy ez Maya szigete.

Ez Maya szigete?

Baal templomában – otthoni gondolkoznivaló

A Baal szigetére vezető út a következő órára marad. A házi feladatokhoz ugrunk egyet odáig, hogy már bent vagyunk Baal templomában. Baal templomának papjai: emberek és majmok. A majmok csuklyában nem különböztethetők meg az emberektől; köztük is vannak lovagok és lóköltők.

Baal templomában – otthoni gondolkoznivaló

A Baal szigetére vezető út a következő órára marad. A házi feladatokhoz ugrunk odáig, hogy már bent vagyunk Baal templomában. Baal templomának papjai: emberek és majmok. A majmok csuklyában nem különböztethetők meg az emberektől; köztük is vannak lovagok és lóköltők.

A templom második, közbülső szentélyében párosával ülnek a papok, fejük csuklyában. Hogy beljebb jussunk, meg kell fejtenünk az általuk feladott rejtvényeket.

A Baal szigetére vezető út a következő órára marad. A házi feladatokhoz ugrunk egyet odáig, hogy már bent vagyunk Baal templomában. Baal templomának papjai: emberek és majmok. A majmok csuklyában nem különböztethetők meg az emberektől; köztük is vannak lovagok és lóköttők.

A templom második, közbülső szentélyében párosával ülnek a papok, fejük csuklyában. Hogy beljebb jussunk, meg kell fejtenünk az általuk feladott rejtvényeket.

152. A negyedik feladat.

A: Legalább az egyikünk majom.

B: Legalább az egyikünk lóköttő.

Miféle A és B?

A Baal szigetére vezető út a következő órára marad. A házi feladatokhoz ugrunk egyet odáig, hogy már bent vagyunk Baal templomában. Baal templomának papjai: emberek és majmok. A majmok csuklyában nem különböztethetők meg az emberektől; köztük is vannak lovagok és lóköötők.

A templom második, közbülső szentélyében párosával ülnek a papok, fejük csuklyában. Hogy beljebb jussunk, meg kell fejtenünk az általuk feladott rejtvényeket.

152. A negyedik feladat.

A: Legalább az egyikünk majom.

B: Legalább az egyikünk lóköötő.

Miféle A és B?

153. Az ötödik feladat.

A: Mindketten majmok vagyunk.

B: Mindketten lóköötők vagyunk.

Miféle A és B?

A Baal szigetére vezető út a következő órára marad. A házi feladatokhoz ugrunk egyet odáig, hogy már bent vagyunk Baal templomában. Baal templomának papjai: emberek és majmok. A majmok csuklyában nem különböztethetők meg az emberektől; köztük is vannak lovagok és lóköötők.

A templom második, közbülső szentélyében párosával ülnek a papok, fejük csuklyában. Hogy beljebb jussunk, meg kell fejtenünk az általuk feladott rejtvényeket.

152. A negyedik feladat.

A: Legalább az egyikünk majom.

B: Legalább az egyikünk lóköötő.

Miféle A és B?

153. Az ötödik feladat.

A: Mindketten majmok vagyunk.

B: Mindketten lóköötők vagyunk.

Miféle A és B?

154. A hatodik feladat.

A: B lóköötő és majom. Én ember vagyok.

B: A lovag.

Miféle A és B?